ЖУРНАЛ ДЛЯ ШКОЛЯРІВ
МОЛОДШИХ КЛАСІВ

ЧЕРВЕНЬ

Барвінок

...тим, хто хоче надіслати листа до Америки...

Див. стор. 3

ВСЕСВІТНІЙ ДЕНЬ ВІТАНЬ

WORLD HELLO DAY

P.O. BOX 993
OMAHA, NEBRASKA 68101 U.S.A.
(402) 558-2998

Hello	English
Bonjour	French
Buenos días	Spanish
你好	Mandarin
Guten Tag	German
Saudações	Portuguese
Поздравляем Вас	Russian
Ciao	Italian
السلام عليكم	Arabic
Tervehdys	Finnish
שלום	Hebrew
Goddag	Danish
今日は	Japanese
Pozdrawiam	Polish
[illegible]	Cantonese
Morn	Norwegian
[illegible]	Bengali
Salutare	Romanian
Kia Ora	Maori
안녕하세요	Korean
Hou	Lakota
[illegible]	Sinhala
Salamu	Swahili
Hallo	Dutch
Sveikas	Lithuanian
[illegible]	Hindi
Hafa Adai	Polynesian
Molo	Bantu
สวัสดี	Thai
Dai duit	Irish
Te Mauri	Gilbertese
Χαίρετε	Greek
[illegible]	Gujurati
Nabad	Somali
Hola	Catalan
[illegible]	Urdu
Mbote	Lingala
Namaskaram	Malayalam
Moni	Chichewa
Tere	Estonian
Hej	Swedish
Szervusz	Hungarian
Dobar Dan	Serbo-Croat
Thân Chào	Vietnamese
[illegible]	Dzongkha
Hoe gaan dit	Afrikaans
Merhaba	Turkish
Apa kabar	Indonesian
[illegible]	Khmer
Góðan dag	Icelandic
[illegible]	Amharic
Pozdrav	Czech
Bun di	Romanche
Merhba	Maltese
Talafa	Tuvalu
Inuugujog	Inuit
Felican Tagon	Esperanto
Lumela	Sesotho
Sallutin	Albanian
[illegible]	Lao
G' day	Australian

We send our own greetings to everyone who reads Barvinok.

Thank you for your coverage.

Sincerely,

Brian McCormack

Michael McCormack

Michael McCormack

Малюнок В. БА…

Чи замислювався ти, друже, чому сваряться люди? Чому, скажімо, двоє твоїх однокласників побилися після уроків? Адже вони товаришували. А хіба ж друзі можуть ображати одне одного?

Крім нас з тобою, над цим думав і один американський студент — Майкл МакКормік. Якось він розповів братові Брайану про свій задум — оголосити 21 листопада Всесвітнім днем вітань. У цей день кожен, хто прагне дружби, злагоди, миру між людьми всього світу, повинен привітатися хоча б із десятьма незнайомими людьми, написати дружнього листа своїм ровесникам, які живуть в іншому місті, селі, в братній республіці або за кордоном.

Ідея братів МакКорміків сподобалася студентам Гарвардського університету. Вони й були першими учасниками Дня вітань у 1973 році. А потім задум Майкла та Брайана підтримали робітники і співаки, королі і президенти, спортсмени і письменники — люди в 137 країнах світу!

І до «Барвінку» надійшов лист із міста Омаха, що у Сполучених Штатах Америки. З міста, де живуть брати МакКорміки. «Ми шлемо свої вітання кожному, хто читає «Барвінок»,— написали Майкл і Брайан.

Передаючи ці вітання всім вам, дорогі друзі, я закликаю вас взяти участь у 18-му Всесвітньому дні вітань 21 листопада 1990 року. Привітайте десятьох незнайомців своїм листом чи усмішкою, і тоді хоча б один з них, можливо, стане вашим другом.

Ви можете просто підійти на вулиці до вашого ровесника, до будь-якої людини, привітатися і пояснити, що таке Всесвітній день вітань.

А тим, хто захоче надіслати листа до Америки, треба піти на пошту, купити там спеціального конверта для закордонних листів і написати або вирізати й наклеїти на ньому адресу братів:

Сполучені Штати Америки,
Brian McCormack, Michael McCormack
World Hello Day
P. O. Box 993
Omaha, Nebraska 68101 USA

Добре, якщо ви зможете скласти кротеньке вітання англійською мовою.

Brian McCormack
Michael McCormack
World Hello Day
P.O. Box 993
Omacha Nebraska
68101 U.S.A.

Szkoła Podstawowa nr 2
im. T. Szewczenki
ul. Żymierskiego 28
77-210 Biały Bór
Polska

Ви можете написати листа в своє чи інше місто, в сусіднє село, до школи з таким же номером, як і ваша, в такий же клас. Або до української школи в Польщі, яка знаходиться в місті Білий Бір. Ось її адреса:

Польща, Szkoła Podstawowa nr 2
im. T. Szewczenki
ul. Żymierskiego 28
77—210 Biały Bór
Polska

Писати можна по-українському. Вашим листам і подарункам — українським книжкам — будуть дуже раді!

Ну, а мою адресу ви знайдете в кінці журналу. Чекаю листів від вас!

Привіт вам, друзі!

НОВІ ЛАУРЕАТИ «БАРВІНКУ»

Віктор ТЕРЕН

Яскравий, веселий «Барвінок» щомісяця приходить до вас бажаним гостем. Аби він був таким привабливим і цікавим, для журналу пишуть оповідання, вірші, казки відомі майстри пера.

За кращі твори, опубліковані в журналі, встановлено премію імені Олександра Копиленка.

Нещодавно під головуванням відомого дитячого письменника Олександра Пархоменка відбулося чергове засідання журі по присудженню премії за 1989 рік. Було вирішено присудити премію Віктору Терену — письменнику, за добірки віршів; Валентину Корчагіну — перекладачеві української літератури, за переклади поетичних творів; Валентині Серцовій — художнику, за оригінальні ілюстрації.

НАШИМ ЛАУРЕАТАМ — ПОТРІЙНЕ БАРВІНКІВСЬКЕ «УРА»!

Віктор ТЕРЕН

РІДНА МОВА

Як то гарно, любі діти,
У вікно вам виглядати...
В ньому все — тополі, квіти,
Шлях і соняx біля хати.

Нібито вікно ранкове,
Що голівки ваші гріє,
Так і наша рідна мова —
Цілий світ вона відкриє.

Бережіть її, малята,
Як оте віконце миле,
Що колись до нього мати
Піднесла вас, посадила.

ЧИЄ ГНІЗДО НАЙКРАЩЕ?

В шпака будиночок примітний,
Дбайливо тесаний, міцний.
Там цокає дзигарик мідний,
Заведений іще з весни.

А в польової перепілки
Гніздечко легше вітерця.
Соломи жменька та сурілки,
Та трошки пір'ячка з крильця.

Але вона до нього лине,
Здаля в травиці пізнає —
Воно зігріє, бо єдине,
Воно найкраще, бо своє.

Валентин КОРЧАГІН

Валентина СЕРЦОВА

ЧОМУ ҐУСИ МИЮТЬСЯ У ВОДІ, КОТИ — НА ПЕЧІ, А КУРИ ПОРПАЮТЬСЯ В ПОРОСІ

Українська народна казка

Жив раз давно-предавно чоловік, котрий мав кота, гусей та кури.

Як наступило літо й сонце вже добре припекло, гуси зібралися воду шукати. Ідуть, ідуть, ідуть. Зустріли курочку.

— Куди йдете, гуси?

— Шукаємо воду, бо велика спрагота.

— І я з вами,— каже курочка, бо ж і її сонце пригріло й дуже тепло їй вчинилося, що аж рота роззявила...

— Ну, ходи з нами.

Ідуть, ідуть, ідуть.

ЛІТО КРАСНЕ ДНЕМ

Непомітно промайнула весна. Здається, ще недавно ми милувалися білопіннюю фруктових дерев, а вже в садках наливаються соком яблука, груші та вишні.

Надходить літо. Червень. Цей місяць — особливий. Птахи починають висиджувати потомство. Відтак червень можна вважати місяцем тиші і спокою.

Довкола в гаях майже затихли солов'їні трелі, все рідше й рідше чути голос зозулі. В народі кажуть, що «зозуля мандрикою вдавилася», бо саме о тій порі ячмінний колос викидає волоть, тобто починає наливатися зерном.

В кінці місяця сільські пастухи завжди відзначали своє професійне свято. У давнину селяни випікали для дітей, котрі пасли худобу, смаковите печиво — мандрики. Їх виготовляли із сиру та сметани й обдаровували ними дітвору. Зібравшись на вигоні, підлітки й самі нерідко робили з молочних продуктів обрядову страву.

З червнем пов'язані й перші жнива — косовиця сіна. Її, як правило, намагалися закінчити до Івана Купала. Це свято відзначають у ніч з 6 на 7 липня. Напередодні біля річки чи ставу молодь готувала багаття. Коли надходили сутінки, розпалювали вогнище. Довкола нього влаштовували танці. Вправніші намагалися перестрибувати ватру.

Купальське свято завершувалося пізно вночі. Дівчата пускали на воду віночки зі свічками. Це одне з найромантичніших молодіжних свят, яке оспівує молодість і красу природи.

Василь СКУРАТІВСЬКИЙ

НАРОДНІ ПРИКМЕТИ

Рум'яний вечір і сірий ранок — на хорошу погоду.

Вранці чути безперестанку грім — надвечір піде дощ з градом.

Якщо веселку видно після дощу, але вона швидко зникає,— буде гарна погода, але коли довго «п'є воду» — на негоду.

Коли сильно пахнуть квіти жовтої акації, а довкола них густо в'ються комарі,— на дощ і негоду.

Риба грає в річці — вночі може бути гроза.

Павуки швидко снують павутину — на зміну погоди.

Листя папороті скручується донизу — перед ясною погодою, випростовується — на негоду.

Злива при дощі сповіщає, що завтра також можливий дощ.

Малюнок О. ПРАХОВОЇ

Георгій ЮДІН

ГОЛОВНЕ

1. Звідки беруться діти, або Для чого потрібен тато

— Тату! Звідки беруться діти?

— Але ж це всім відомо! Одних приносять лелеки, інших купують у крамниці, мене, наприклад, старий туркмен під саксаулом підібрав, деяких дітей знаходять в капусті. А ось ти і твоя подружка Аня народилися в пологовому будинку. І це набагато цікавіше, аніж валятися в капусті.

Лежиш на городі, нудно, мухи кусаються, і, основне ж, не знаєш, хто тебе знайде. Може, знайдуть такі батьки, що тобі не сподобаються. А в пологовому будинку ти виходиш тільки зі своєї мами. Знаєш, яка радість, що тебе народжує тільки твоя мама, а не чиясь інша!

— А як це я «виходжу з мами»? Я хіба що, у ній жив?

— Так! Ти майже рік жив у неї в животі.

— Вона що, мене з'їла спочатку?!

— Та ти що! Тебе не можна було з'їсти, бо тебе спочатку і не було.

— Зовсім не було?

— Зовсім... Але ж цить, не плач! Ти ж таки з'явився на світ.

— А чого я народився з мами, а не з тебе?

— Бо лише в мами в животі є спеціальне місце, наче кімнатка, де може жити і рости дитинка.

— А для чого ж тоді тато?

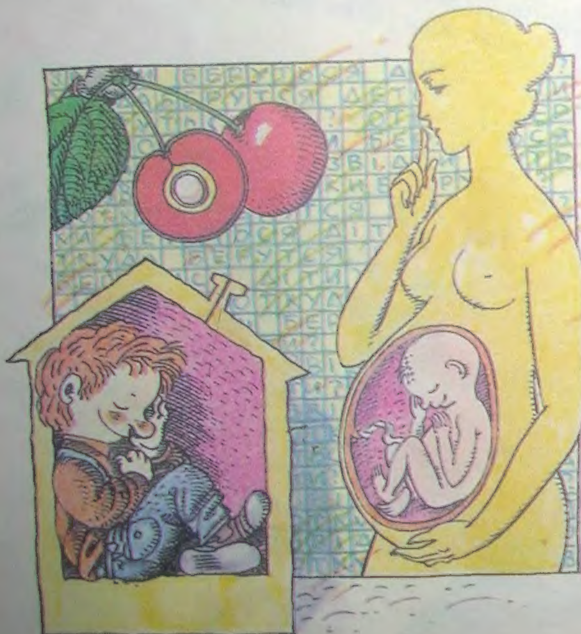
— Для того, щоб розбудити одну журливу і самотню крапелину, що зароджується в мамі. В цій, невидимій простим оком, малявочці, як пташеня в яєчку, спить до пори до часу чиєсь майбутнє життя. Того її і назвали — яйцеклітина...

— А як же її будити? Будильником хіба що?

— Та що ти! Будильником будять лише снолюбів, а життя будять коханням.

Коли я вперше побачив твою маму, вона була така вродлива і незвичайна, що я закохався в неї одразу і назавжди. Вона розворушила в мені такі почуття, про які я й не підозрював. Я подобрішав, ніжний та ласкавий став. Мені праглося захищати її від усього світу і щодня піклуватися про неї.

Та й мама також змінилася. Вона стала ще незбагненніша. А коли ми відчули, що не можемо жити одне без одно-

ДИВО СВІТУ

ПРОЧИТАЙ ТА ОБМІРКУЙ З ДОРОСЛИМИ

го, я подарував мамі золотий перстень, і ми одружилися.

— А вона що тобі подарувала?

— О, її дарунок іще попереду. Він коштовніший над усе, йому ціни немає... А тоді ми стали найщасливіші на світі!

Кохання переповнювало нас. Для двох його було забагато. Хотілося обов'язково з кимось поділитися. І тоді ми надумали знайти тебе.

Я міцно пригорнув твою маму до себе, поцілував і довго не відпускав її зі своїх обіймів. І стало так тихо, що ми чули, як б'ються наші серця. А за відчиненим вікном, осяяний блакитним місяцем, цвів бузок, і від нього стояли такі пахощі в саду, що мерехтіло в голові.

І враз я відчув, як тіло моє стало невагоме, бризнуло у всесвіті мільярдами зоряних іскор. Одна гаряча зірочка упала на маму і засвітила в ній нове життя.

— Моє? От здорово! Від простої зорини такий гарненький хлопчик вийшов!

— Скажімо, не зовсім гарненький і не зовсім од зірочки... Кажучи просто, в маму проникла маленька часточка мене самого. Навіть не частинка, а увесь я, тільки у мільйон разів менший. От як в насінині вмістився увесь майбутній соняшник, так і я вмістився у своє сім'я.

— Оце так! Отже, коли б не ти, я не народився б? Чекай, я зараз прийду!

— Куди ж ти?

— Та я тільки цій Аньці-зазнайці скажу, що як не одружуся з нею, то наплачеться вона тоді без дітей!

— Та ти не дуже поспішай завдавати їй жалю. Доки ви обоє не виростете, дітей у вас просто бути не може.

— Це ж бо чому?

— Ви до цього зовсім не готові. У Ані твоєї ще не розвинулося місце, де житиме дитинка, не виросли груди, щоб її годувати, і не з'явилася та сама крапелинка, яку ти, до речі, іще не годен розбудити. Адже, щоб дозріло насіння, соняшник має вирости великий і дужий.

(Продовження в наступному номері)

З російської переказав Василь ДОВЖИК
Малюнок О. МІХНУШОВА

Хвалькувата МУХА

Українська народна казка

Раз тягнули чотири волики тяженький плуг вечором з поля додому. Тягнуть вони, тягнуть; аж надлітає уперта муха, сідає собі поважно на ріг одного вола і їде з ним помаленьку. Надлітає тим часом друга муха й питає ту, що сидить на розі вола:

— А ти звідки їдеш, сестро?

— З поля,— відповідає та,— цілий день орала з волами, аби люди мали хлібця досить!

Що варт такий чоловік, котрий чужою працею хвалиться?..

Брехун

Ну, скажіть мені, чому
всім брешу я —
не збагну!..

Моя мова
геть чужа,
кожне слово —
чиста
лжа.

Татові брешу і мамі,
друзям просто на ходу.
І ніяк не перестану.
Ох, до чого ж я дійду?!

Вчора я розбив тарілку,
а сказав
на кішку Білку.

З молоком
випустив горня —
звинуватив
цуценя.

До борщу
підкинув мило.
— Так,— сказав,—
сестра зробила...

Ну, скажіть мені, чому
став брехати,—
не збагну!..

Я прийшов тоді
до тата.
Він сердито крутить вус,
не спішить пораду дати...
Раптом каже:
— Боягуз!
Правду всім говорять всюди
лиш сміливі, сильні люди!..—

Буть страшком
я не бажаю.
Ледь від сорому дишу
і віднині твердо знаю:
вже ніколи не збрешу!

Переклад з російської

Костянтин ЗАБОРОВ-СЄДОЙ

З

СКОРОМОВКИ

Принеси, Трохиме, тертку,
Треба моркву перетерти!

* * *

Пріся в баби просить про
Кіра курям корм принес

Микола КОНДРАТЕНКО

загадки

Коли рвон ключ,
Хто сигнал подає?

* * *

Знаєш ти його давно.
Не вікно,
Хоча й скляне.
Підморгнеш йому — й воно
Твоїм оком
Підморгне.

* * *

Йдучи до ставка,
Цього рушника
З собою не брали
Хлоп'ята.
Він сам прилетів,
За мить підсушив
І руки, й лице,
Й ноженята.

Василь СТРУТИНСЬКИЙ

Малюнок Т. ЮРЧЕНКО

Георгій ПОЧЕПЦОВ

МІСТО

Повість-казка

1. [illegible]

Ви, мабуть, чули про країну міст, де є місто Королів і місто Чарівників, місто Перукарів і місто Кухарів. Але це великі міста. Були й менші. Наприклад, містечко Зівак. Або містечко Забіяк...

А це що за місто? Бачите, його вулицею чимчикує хлопчисько. Його звати Лазик. Як і кожен порядний хлопець, він не дуже поспішає до школи. Ось і зараз утупився в яскраву афішу:

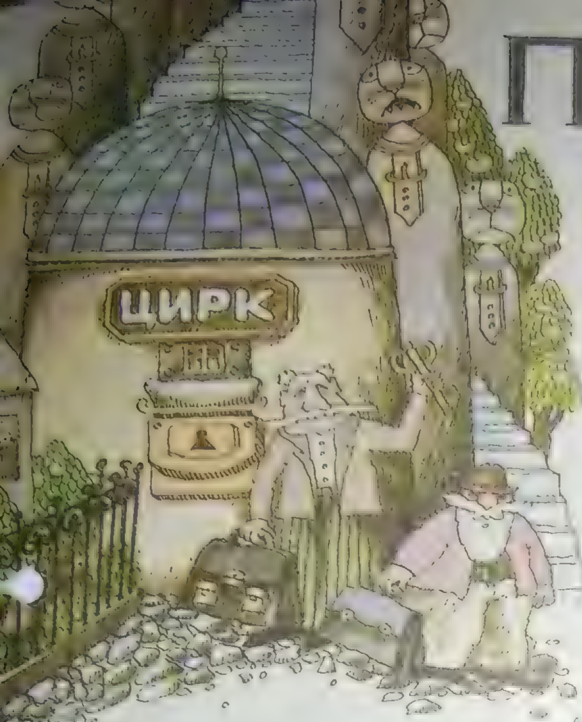

ВХІД БЕЗ ПОРТФЕЛІВ ЗАБОРОНЕНО

Вас не здивували [illegible] об'яви? Я [illegible], [illegible] пили до міста Портфелів. [illegible] світі його мешканці любили свої портфелі: чорні й коричневі, жовті й зелені. Вони вважали, що за портфелем зразу видно, хто ти. Якщо твій портфель красивий, з чотирма золотими застібками, то ти гідний всілякої уваги. Якщо ж він невеликий і непоказний — вибачай: невдаха ти, й нічого більше.

Тому з портфелем не розлучалися ніколи, навіть у лазню його брали. Там, звичайно, портфель клали в спеціальний мішечок, щоб пара від гарячої води не зіпсувала його шкіру. У сніг і дощ портфель належало притискувати до себе.

ПОРТФЕЛІВ

Але так, щоб перехожі добре бачили колір і кількість замків. Адже коли маєш зелений портфель, всім ясно — це школяр. Чорні портфелі були тільки у вищих чиновників міста. Тому цих людей можна було впізнати здалеку. Чорному портфелю належало поступитися і дати дорогу. Словом, за портфелем видно було твоє нинішнє, майбутнє і минуле життя.

2. Вистава

Маг і чародійник Альмагель давав сьогодні у міському цирку виставу. Зараз йому було приємно блукати вулицями, оскільки він народився й виріс у цьому місті. Потім поїхав учитись. І вивчився. І ось, опинившись тут проїздом, вирішив потішити його мешканців своєю майстерністю.

Але чим більше блукав він вулицями, тим дужче дивувався. Такої кількості портфелів він ще ніколи не бачив! Адже раніше, коли він тут жив, нічого подібного не було. Чому ж місто так змінилося? І вже без будь-якого настрою він повернув до цирку.

Вечірня вистава зібрала юрби городян. Спочатку до цирку прибули власники чорних портфелів із золотими застібками, яких шанобливо супроводжувало заздрісне зітхання — це прийшли троє міських міністрів. Потім прошвидкували вже коричневі портфелі з металевими застібками, потім жовті, потім сірі. На інші вільні місця кинувся гурт зелених портфелів. Цирк був заповнений ущерть.

Маг і чародійник Альмагель виправдав надії. Перед глядачами виникали казкові країни. Страшні звірі то кидалися на глядачів, то ставали спокійнішими за кота. Городяни вже стомилися плескати в долоні: адже треба було ще й притискати до себе свій портфель.

В кінці вистави скоїлося бозна-що. Альмагель змахнув рукою, і в нього опинився чорний портфель із золотими застібками! Точнісінько такий, який міг належати міністру, не кажучи вже про самого мера. Всі троє міністрів тільки охнули і злісно зашипіли крізь зуби. Потім, набурмосившись, встали і вийшли.

Цирк миттю збезлюднів.

Альмагель, нічого не второпавши, тільки глипав очима. В залі поступово гасло світло, коли з темряви до Альмагеля ступило двоє поліцейських. Із своїх портфелів вони видобули міський наказ: «Сьогодні ж залишити місто! А то...»

Альмагель аж засміявся, побачивши ці три крапки. Хтось грізно наказав із темряви:

— Схопити його!

Але зробити це з магом і чародійником було не так просто. Поліцейські кинулись виконувати наказ, та лише зіткнулися лобами.

— Шановний чародійнику,— почувся тоді з темряви деренчливий голос,— я бачу, ви не так зрозуміли наш наказ. Місто вас просить, благає, навіть заклинає... Ці бовдури намагалися заарештувати вас, це ж просто смішно. Дозвольте мені просто по-дружньому провести вас...

Але чародійник подивився в чорний куток і похитав головою:

— Я не знаюся з невидимими особами...

— Навіщо ж грубіянити, чародійнику, мене ж ви зовсім не знаєте...

У відповідь Альмагель ляснув пальцями — і з-під склепіння цирку посипалися візитні картки.

Хтось, ухопивши одну з них, охнув і зсунувся з крісла долу, адже там було написано те, що він так старанно приховував усе життя:

ШПИРОН —
головний міський шпигун.

— Я бачу, на що ви перетворили місто, і цього так не залишу,— грізно сказав чародійник. А коли чарівники погрожують, їм треба вірити!

3. І тиша може бути живою

Альмагель зник. Але не зовсім. Він став невидимим, перетворившись на м'яку нічну тишу, аби востаннє походити містом. Побувавши всюди, він потрапив і до кабінету Амфота, мера міста, прошмигнувши туди цівкою повітря.

— Ось що значить постачати особливі портфелі для управління магії і чарівництва,— потирав руки Амфот, розвалившись у кріслі, зробленому у вигляді величезного портфеля.— Відвантажте-но їм іще сотню з найкращими золотими застібками в рахунок поставок наступного року. А на в'їзді в місто не забудьте прибити оголошення: «МАГАМ І ЧАРІВНИКАМ В'ЇЗД ЗАБОРОНЕНО».

— Слухаємось! — прогримкотіли міністри і вийшли з кабінету з портфелями під пахвами.

— Так я й знав,— пробубонів Альмагель, не стримавшись.

Із першими ж ударами молотка, коли прибивалося на в'їзді в місто оголошення, Альмагель піднявся високо-високо і полетів...

Мер Амфот і його міністри раділи з того, що так швидко позбулися чародійника, який загрожував уже заведеним порядкам, а дітлахи сумували, адже не всім пощастило побувати на єдиній його виставі в цирку...

Лазик зупинився перед цирковою афішею, яку старанно здирав зі стіни довготелесий чоловік.

— Ти чимось засмучений, хлопчику? — запитав чоловік.

Здивований Лазик помітив, що хоча тулуб чоловіка залишився повернутим до стіни, його голова, як на шарнірах, розвернулася до нього. Крізь чорні окуляри Лазика розглядав міський поліцейський Шпирон. Вночі і вдень він ходив у чорних окулярах, щоб ніхто не здогадався, куди і чого він дивиться.

— Ні-ні! — злякався Лазик, боячись, що Шпирон за вухо відведе його до директора школи.— У мене просто розв'язався шнурок.

Він підхопив портфель і прожогом кинувся за ріг будинку...

(Далі буде)

З російської переклала І. ХАРИТОНЕНКО

Малюнки О. АБЕСИНОВОЇ

[illegible] ЗНЫЙЬ

ПОМІЧНИЦІ

[illegible]
[illegible] тришки!
Бач, зів'яла як картопля:
Похилилась і пожовкла.

Дві школярки, дві сестрички
Принесли відро водички.
Всіх швиденько напоїли
І рослини зарясніли.

ЧЕРЕШНІ

У моєї доньки
Повні дві долоньки.
А розцілить їх [illegible]
Там черешні [illegible]

Дві — для мами, [illegible]
Дві — для [illegible]
А бабусі [illegible]
Щоб здорові [illegible]

[illegible]

[illegible] ЗАЙЧИСЬКО ЧЕРЕЗ ЗИМ[illegible]

[illegible]

Малюнок В. СЕРЦОВОЇ

КАЇН

І АВЕЛЬ

У Адама і Єви було двоє синів.

Старшого звали Каїн, а молодшого — Авель. Каїн орав землю, та землі не любив. І зірок не любив, і птахів не любив, і дерев не любив. Каїн усім заздрив і всіх ненавидів, тому що він був злий і жорстокий.

Коли птахи пролітали понад землею, Каїн кидав у них каміння: заздрив птахам, що вони вміють літати.

Коли зірки спалахували в небі, Каїн і в зорі кидав каміння, тому що зірки вміли світити. Коли опівдні дерева кидали на землю тінь, Каїн обламував гілки — він і тіні чужій заздрив! Злою людиною був Каїн, дуже злою.

А брат Каїна — Авель — був веселий і добрий. Він випасав овець. З ранку й до вечора блукав зі своєю отарою широкими луками, грав на сопілці, співав пісні.

Зірки, дерева і птахи наслухáли його пісень.

То були перші пісні на землі.

Птахи, дерева й зірки полюбили Авеля. А Каїна почали боятися.

Якось холодної ночі надумали брати розпалити вогнище.

Довго Каїн розпалював своє вогнище. Та не слухався вогонь злих Каїнових рук. Не горів.

А під добрими руками Авеля вогнище спалахнуло відразу. Затріскотіли гілки, наче тільки чекали на легкі пальці Авеля.

Заграло полум'я.

Весело зробилося навкруги, тепло. Заспівав Авель пісню про вогонь і про зірки, про те, як гарно жити.

Позаздрив Каїн Авелю, що вогнище в нього розгорілося. Підняв із землі камінь і вбив брата свого.

Урвалася пісня.

Упав Авель на землю.

Покотилася сопілка.

Не вигравати їй більше веселих пісень.

Озирнувся Каїн.

Навкруги — нікого. «Ніхто не бачив, як я убив Авеля, ніхто й не довідається»,— подумав Каїн.

І втік до лісу.

Скрадається Каїн лісом, раптом чує — дерева зашепотіли: «Каїне, де твій брат Авель?»

Кинувся Каїн од дерев у степ, а над ним зірки піднялися та як задзвонять із небес: «Каїне, де твій брат Авель?»

Заметушився Каїн: куди втекти од зірок? До землі пригнувся, плазує, наче павук, очима косує, а тут на світ благословилося.

Прокинулись птахи. З усіх боків галасують: «Каїне, де твій брат Авель?»

І здалося Каїну — то всесвіт кричить йому навздогін: «Де твій брат Авель?»

— Хіба я вартівник своєму братові? — зухвало відповів Каїн.

Збагнув Каїн, що хоч нікого й не було, коли він убив Авеля, та бачили те зірки, дерева, птахи...

І зненавиділи люди Каїна за те, що він заплямував землю кров'ю. І прокляли його. І його ім'я.

Відтоді минуло багато-багато віків. Багато зірок загасло. Люди народжувалися, жили й помирали. Мінялися звичаї. Забувалися казки. Але до сьогодні про лиху, заздрісну людину кажуть: Каїн. Або ще: окаянний.

Переказала Г. ГРЕБНЄВА
Переклад з російської

Малюнок О. БАССА

Ура! Морозиво!

Цікаво, чи давно діти кричать: «Ура! Морозиво!»? Дуже давно, виявляється. Ще легендарний лікар Гіппократ, «батько медицини», радив їсти «заморожений крем», який, на його думку, поліпшував самопочуття. Великим любителем морозива був славетний полководець Александр Македонський. Для нього готували солодку суміш — фрукти з медом, а потім охолоджували — заморожували — її на льоду.

У Стародавньому Римі сніг разом з льодом закладали у спеціально обладнані приміщення. Влітку цей сніг замішували з медом і сиропом і так подавали до столу багатіїв.

Та її римське *«морозиво»*, виявляється, не найдавніше. Є відомості, що в країнах Далекого Сходу морозиво було відоме більш ніж за тисячу років до нашої ери. Саме з Китаю мандрівник і купець Марко Поло у XIII столітті привіз до Іспанії секрет виготовлення фруктового морозива. З того часу морозиво увійшло в моду в Європі. Але це було лише фруктове морозиво. А от морозиво з молока і вершків «винайшов» кухар французького короля, коли перебував «на гастролях» при дворі англійського короля.

Ви вже зрозуміли, що це морозиво було привілеєм королів та придворних. Прості люди дуже довго про нього й не знали. Доступним для всіх морозиво стало завдяки сицілійцеві Франческо Прокопіо ді Колтеллі. Якщо вас цікавить, хто «винайшов» вафельні чашечки для морозива, то прізвище відоме — це італієць Тортоні.

Слово *морозиво* утворене у нас за зразком слів *печиво, вариво, мливо* — «те, що пекли, варили, мололи». Назва морозива пломбір походить від назви французького міста Пломб'єр, де вперше його зробили.

А з якого часу почали кричати *«ура!»*? Тут думки вчених розійшлися. Одні вважають, що слово це східне, інші — що західне. У тюркських — східних — народів був бойовий клич — *ура*, який означав *«бий!»*. Отож цей бойовий клич міг прийти до нас зі сходу. Проте схоже слово — гурра — здавна є в говірках німецької мови. Означає воно щось схоже на *«бігом!»* або *«вперед!»*. Є таке слово у багатьох європейських мовах: у французькій, шведській, італійській, датській, іспанській, англійській. Скоріше за все це *гурра* прийшло до нас від західних сусідів, як і спосіб приготування морозива. Отож — **«Ура! Морозиво!»**.

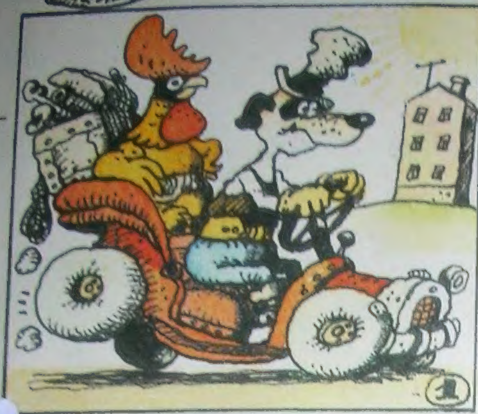
Рубрику веде доктор філологічних наук, професор
А. П. КОВАЛЬ

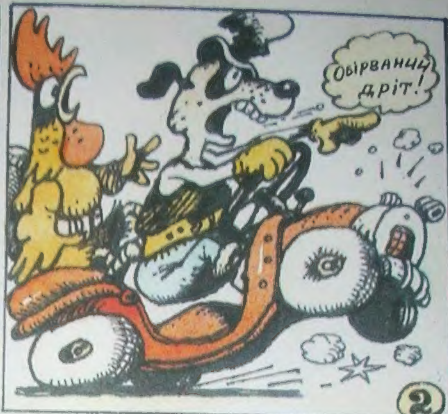
Малюнок Г. МОСКВІТІНОЇ

Незвичайні та повчальні пригоди півня Гришка та песика Мишка

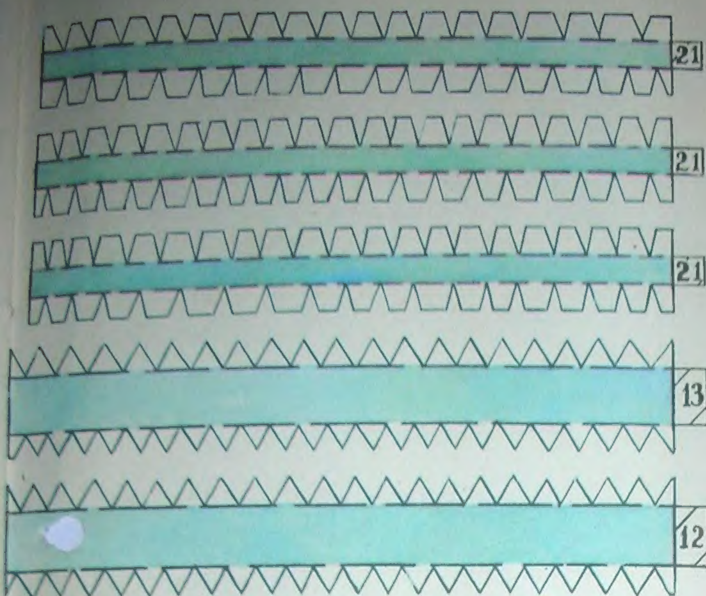
Малюнок Р. САХАЛТУЄВА

ЗРОБИ САМ

Виріжте деталі за контуром. Увага! Є деталі, що складаються з кількох частин — їх позначено одною цифрою.

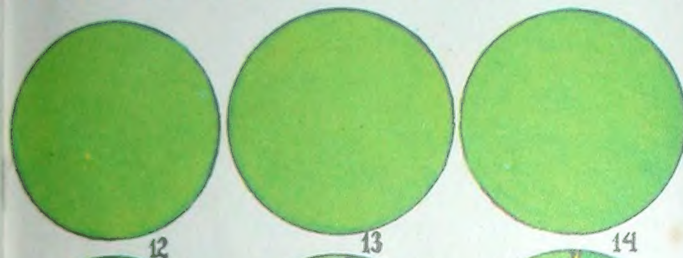
Склеювати мишку починайте з верхніх лап і вух. Вставте їх у прорізи, загніть з протилежного боку, приклейте. Далі до голови приклейте шапочку, до тулуба — спідничку. Потім за допомогою клапанів приклейте нижні лапи і хвіст до спіднички — навпроти фіолетових кружечків. Тоді виріжте отвори в деталях 16 і 17, вставте туди вісь і приклейте до неї колеса, а зверху приклейте мишку. В петельку 20 просиліть шнурочки — і ваша іграшка поїде.

21
21
21
13
12

20

15

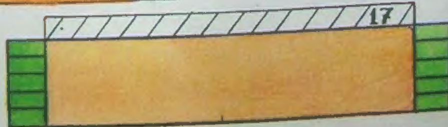

12
13
14

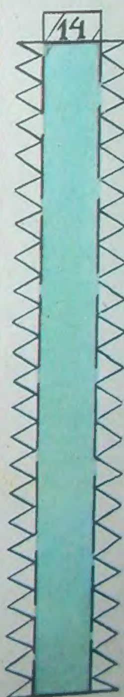

б
17
17
б

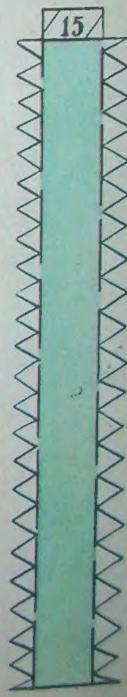

а
16
16
а

16

17

а
а
б
б
18

14

15

19

Барвінок

полиця книжок

«ЦОК-ЦОК, МОЛОТОК...»

Якось забіг я до свого товариша — третьокласника Юрка. А він вдома сидить з меншим братиком, і видно, що кепсько хлопцеві на душі.

— Чого сумуєш? — питаю.

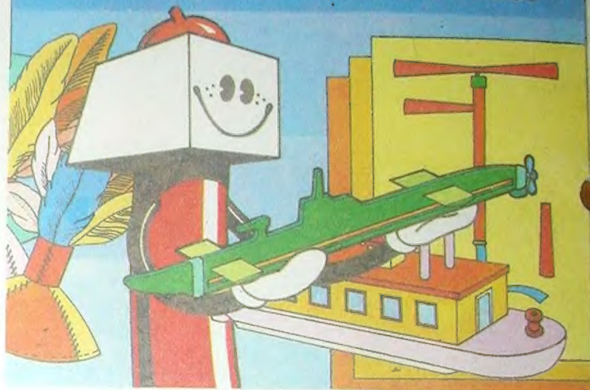
— А ти б не засумував, Барвінку, коли оце замість канікул протягом цілого тижня братика меншого треба стерегти? — озвався Юрко.

І тут у мене промайнула думка... Розкриваю портфеля, дістаю «Цок-цок, молоток...» і Юркові даю. Взяв хлопець книжку до рук і запитально глянув на мене.

— Бери, дивак,— кажу я,— тільки на один тиждень, бо сам ще не працював з нею.

Приходжу за тиждень, а в Юрка таке-е!.. І літачки літають, і вертоліт з моторчиком дзижчить, і боксери іграшкові поєдинку чекають. Менший братик аж вищить од задоволення — так багато нових іграшок! А Юрко сидить щасливий і майструє за книжкою магнітний театр. Де й подівся колишній похмурий настрій!..

— Завтра татко обіцяв допомогти з домашнім спортзалом,— хвалиться Юрко.— А книжка твоя — справжній друг. Спасибі, Барвінку!

— Не мені дякуй,— відповідаю,— це видавництво «Веселка» постаралося!

Тож і вам, друзі, раджу придбати на літо цю книжку. Адже «Цок-цок, молоток...» — це багато захоплюючої роботи і чудовий настрій!

БАРВІНОК

ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМУ ТА РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ РАДИ ВСЕСОЮЗНОЇ ПІОНЕРСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІМЕНІ В. І. ЛЕНІНА ДЛЯ ШКОЛЯРІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ

Журнал нагороджений Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР

Видається українською та російською мовами. Засновано в 1928 році. Виходить раз на місяць. Київ, «Молодь».

Головний редактор В. Й. Воронович
Редколегія:
В. М. Гончаров, А. І. Давидов, В. М. Довжик, О. Д. Іваненко, В. І. Кава, А. Л. Качан, Л. І. Козій (відповідальний секретар), А. Г. Костецький, В. Я. Неділько, В. З. Нестайко, Д. В. Павличко, О. І. Пархоменко, Т. В. Полякова, Б. Й. Чалий
Художній редактор О. Л. Басс
Технічний редактор М. К. Акопова
Коректор С. І. Гайдук
На обкладинці малюнок В. Баріби
Макет О. Личик

«Барвинок», журнал ЦК ЛКСМУ и Республиканского Совета Всесоюзной пионерской организации им. В. И. Ленина для школьников младших классов (на украинском языке).

Издаётся на украинском и русском языках. Основан в 1928 году.
Выходит ежемесячно.
Киев, «Молодь».

Полиграфкомбинат ЦК ЛКСМ Украины «Молодь» ордена Трудового Красного Знамени издательско-полиграфического объединения ЦК ВЛКСМ «Молодая гвардия».

Адрес редакции и полиграфкомбината: 252119, Киев-119, ул. Пархоменко, 38—44.
Тел. 211-06-80, 211-04-98.

Здано до набору 23.03.90. Підписано до друку 26.04.90.
Формат видання 60×90 1/8.
Папір офсетний № 1. Офсетний друк. Умовн. друк. арк. 3. Умовн. фарбовідб. 12,0. Обліково-видавн. арк. 3,74.
Тираж 330 300 Зам. 0—146. Ціна 20 к.

Поліграфкомбінат ЦК ЛКСМ України «Молодь» ордена Трудового Червоного Прапора видавничо-поліграфічного об'єднання ЦК ВЛКСМ «Молодая гвардия».
Адреса редакції і поліграфкомбінату: 252119, Київ-119, вул. Пархоменка, 38—44. Тел. 211-06-80, 211-04-98.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад».